

Sagsnr.
2021 - 3970

Doknr.
443142

Dato
18-08-2021

Bilag 3: Domme, hvor spørgsmålet om samarbejdsskikane har indgået i rettens begrundelse for at ophæve den fælles forældremyndighed.

Om bilaget

Social- og Ældreministeriet har gennemgået Tidsskrift for Familie- og Arveret og Højesterets hjemmeside 2020-2021 og har afdækket 3 offentliggjorte domme, hvor spørgsmålet om samarbejdsskikane har indgået i rettens begrundelse for at ophæve den fælles forældremyndighed.

Domstolenes begrundelse og resultat ift. forældremyndighed er gengivet som optrykt i tidsskriftet. Begrundelse og resultat af dom nr. 1, som er afsagt af Højesteret, er dog gengivet fra den offentliggjorte dom på Højesterets hjemmeside.

I dommene benævnes barnet: "B", moren: "M" og faren: "F".

1. Sag nr. BS-20880/2020

Højesteret ophævede den fælles forældremyndighed over barnet, en dreng født i 2017 og tillagde faren fuld forældremyndighed.

Højesterets begrundelse og resultat:

"Højesteret tiltræder, at M gennem en længere periode har udøvet grov samværschikane. Højesteret finder, at den dermed forbundne manglende indbyrdes tillid og kommunikation mellem forældrene om Bs forhold giver holdepunkter for at antage, at forældrene også på længere sigt vil være ude af stand til at samarbejde om Bs forhold. Højesteret finder derfor, at det er bedst for B, at den fælles forældremyndighed ophæves.

Af de grunde, som landsrettens mindretal har anført, finder Højesteret endvidere, at det er bedst for B, at forældremyndigheden tillægges faderen F, sådan at B får bopæl hos ham. Denne vurdering er bestyret ved forløbet, efter at landsretten afsagde dom. F må på det foreliggende grundlag antages at være den af forældrene, som har den klart bedste evne til at få fremtidige samværsordninger til at fungere, således at B vil kunne have en god kontakt med begge sine forældre."

Landsrettens mindretalsudtalelse som der henvises til i Højesteretsdommen

"Byretten bemærkede i den indankede dom af 24. juni 2019 blandt andet, "at hvis M ikke evner at få B1 klar til samvær, er der grundlag for at nære bekymring og tvivl om, hvorvidt hun på længere sigt vil være den bedste til at varetage pasningen af B1".

Ms grove og efter byretsdommen fortsatte samværschikane hindrer i betydelig grad B1 i at have et normalt og stabilt forhold til sin far, F. Ved afgørelser om forældremyndighed og bopæl bør der lægges stor vægt på, hvem af forældrene, der har bedst evne til at samarbejde og dermed på længere sigt kan sikre barnets samvær med den anden forælder. F må efter det oplyste anses for fuldt ud egnede til at tage vare på B1 og sikre, at han får den tætte og

regelmæssige kontakt med begge sine forældre, som han har krav på. Uanset at det må tillægges betydelig vægt, at B1 altid har boet sammen med M, og at hun må anses som hans primære omsorgsperson, finder jeg på denne baggrund, at det vil være bedst for B1, at han får bopæl hos sin far.”

2. Sag nr. BS-40000/2020

Familieretten ophævede den fælles forældremyndighed over barnet, en pige født i 2011, og tillagde faren fuld forældremyndighed. Landsretten stadfæstede.

Familierettens begrundelse og resultat

”Retten finder, at det efter den børnesagkyndige undersøgelse er godtgjort, at M ikke fremadrettet vil være i stand til at samarbejde om samværet, og at det er godtgjort, at de nuværende forhold ikke vil ændres, såfremt B fortsætter med at have bopæl hos M. Uanset B's tilknytning til M, findes det herefter bedst for B, at hun får bopæl hos F [faren], der må anses for egnet som forældremyndighedsindehaver.

Der lægges herved også vægt på, at han bedre end M vil kunne sikre, at et samvær med M foregår under sådanne forhold, at ansvaret for samværets gennemførelse ikke placeres hos B. Efter forældreansvarslovens § 11, 2. pkt., kan den fælles forældremyndighed kun ophæves, hvis der er holdepunkter for at antage, at forældrene ikke kan samarbejde om barnets forhold til barnets bedste. Efter det foran anførte, er det godtgjort, at parternes samarbejde har en sådan karakter, at det påvirker B negativt.

Det vil således være bedst for hende, at den fælles forældremyndighed ophæves. Som følge heraf tillægges forældremyndigheden over B F, jf. forældreansvarslovens § 11, jf. § 4.”

Landsrettens begrundelse og resultat:

”Af de grunde, der er anført af familieretten, tiltræder landsretten, at det må lægges til grund, at M gennem adskillige år har udøvet grov samværschikane. Herefter, og efter parternes forklaringer, den børnesagkyndige undersøgelse og M's adfærd og fortsatte udøvelse af samværschikane efter byrettens dom finder landsretten, at M ikke har evne og vilje til at samarbejde med F om B's forhold, og at M også på længere sigt vil være ude af stand hertil. Landsretten tiltræder derfor, at det er bedst for B, at den fælles forældremyndighed ophæves. Af samme grunde tiltræder landsretten, og at det er bedst for B, der i de seneste to måneder har boet hos F og i den forbindelse har foretaget skoleskift, at forældremyndigheden tillægges F alene. F må på det foreliggende grundlag antages at være den af forældrene, som har den klart bedste evne til at få fremtidige samværsordninger til at fungere, således at B vil kunne have en god kontakt med begge sine forældre.”

3. Sag nr. BS-24690/2020

Familieretten fandt, at det ville være bedst for barnet, en pige født i 2013, at få bopæl hos faren og samvær i nærmere angivet omfang med moren. I landsretten nedlagde faren også påstand om, at den fælles forældremyndighed blev ophævet og tillagt ham alene. Landsretten ophævede den fælles forældremyndighed og tillagde faren fuld forældremyndighed.

Familierettens resultat og begrundelse:

”Efter bevisførelsen lægger familieretten til grund, at M gennem en længere periode har undladt at udlevere B til samvær i overensstemmelse med forældrenes aftale af 26. september 2018, Familieretshusets midlertidige aftale af 5. juli 2019 og Familieretshusets afgørelse af 7. april 2020. Der er afholdt adskillige møder i fogedretten, Familieretshuset og familieretten om gennemførelsen af samværet, og senest har familieretten ad flere omgange

fastsat tvangsbøder ved manglende udlevering af B til samvær, hvilket Østre Landsret har stadfæstet.

Familieretten finder på den baggrund at det må lægges til grund, at M har udøvet samværschikane, der må betegnes som vedholdende og grov, og lagt hindringer i vejen for, at B kan få samvær med F i det omfang og med den hyppighed, som er aftalt af forældrene den 26. september 2018 og senest bestemt af Familieretshuset den 7. april 2020. Der er herved også lagt vægt på, at Københavns Politi den 18. juni 2019 opgav sigtelsen mod F for vold mod M, hvilken afgørelse blev stadfæstet af Statsadvokaten den 6. august 2019, og at der ikke foreligger oplysninger, der tyder på voldsudøvelse i forhold til B, hvorfor familieretten ikke finder, at M's bekymringer i relation hertil har kunnet retfærdiggøre den manglende udlevering af B til samvær.

Det lægges efter indholdet af den børnesagkyndiges rapporter vedrørende F's overvågede samvær med B i november og december 2019, indholdet af den børnesagkyndige undersøgelse, indholdet af psykolog T's notat af 27. maj 2020 og ... Skoles udtalelse af 18. maj 2020 til grund, at F på trods af den manglende udlevering til samvær har formået at bevare en god og tryk kontakt til B, der under børnesamtalen giver udtryk for, at hun er tryk ved F og savner ham, og at hun for eksempel kan sove op til 10 gange hos F i træk. B beskrives i sagens dokumenter generelt som en glad, sød og omsorgsfuld pige, der er moden, alderssvarende og fagligt dygtig og med en lang række gode ressourcer. Det er i den børnesagkyndige undersøgelse om B imidlertid angivet blandt andet, at B står i en svær klemme mellem sine forældre og deres konflikt med hinanden, at hun er i en sårbar position, at hun har udviklet strategier for at passe bedst muligt på sig selv, og at der på sigt er risiko for, at B's strategier omkring at tilbageholde følelser og oversamarbejde bliver så integrerede i hende, at hun mister forbindelsen til at mærke, hvad hun selv føler og har brug for. ... Skole har i sin udtalelse af 18. maj 2020 oplyst, at B har haft et fravær på 36,21% svarende til 50 ud af 174 skoledage, og at skolen vurderer, at B's fravær er meget bekymrende, da det er svært for B at møde efter fravær, da B ikke kan lide de andre børns opmærksomhed og spørgsmål til, hvorfor hun ikke har været i skole, og da fraværet har betydning for den faglige og sociale evaluering af skoleåret. X Kommune har i sin udtalelse af 27. maj 2020 oplyst, at kommunen har modtaget en række underretninger vedrørende B, senest den 27. april 2020 fra ... Skole og den 14. maj 2020 fra rådgiver ..., og at den børnefaglige undersøgelse peger på, at der skal ydes støtte i hjemmet til M, særligt i forhold til B's fremmøde i skolen, men at det ikke har været muligt at iværksætte støtteforanstaltninger, da M ikke ønsker at forholde sig til den børnefaglige undersøgelse.

På den baggrund finder familieretten, at B - på trods af det oplyste om hendes trivsel og forskellige ressourcer - fremstår som belastet og sårbar, ligesom familieretten lægger til grund, at B's sårbarhed primært relaterer sig til det praktiske hverdagsliv hos M, herunder M's holdning til B's skolegang og samvær med F. Henset til den tvivl der herefter foreligger i forhold til, hvorvidt M kan anses for værende i stand til at tage vare på B til B's bedste, må F efter en samlet vurdering af de foreliggende oplysninger, herunder indholdet af den børnesagkyndige undersøgelse, antages at være den af forældrene, der bedst vil kunne tage vare på B og sikre B en stabil og regelmæssig kontakt med den anden forælder samt etablering af et samarbejde mellem forældrene og med X Kommune og sikre et stabilt fremmøde i skolen. Familieretten finder derfor, at det vil være bedst for B, at hun får bopæl hos F."

Landsrettens resultat og begrundelse:

"Landsretten tiltræder, at der gennem en længere periode har været udøvet grov og vedholdende samværschikane fra M's side. Landsretten finder, at den manglende indbyrdes tillid og kommunikation mellem forældrene om B's forhold giver holdepunkter for at antage, at forældrene også på længere sigt vil være ude af stand til at samarbejde om B's forhold. Landsretten finder derfor,

at det vil være bedst for B, at den fælles forældremyndighed ophæves. Ved afgørelser om forældremyndighed og bopæl bør der lægges stor vægt på, hvem af forældrene, der har bedst evne til at samarbejde og dermed på længere sigt kan sikre barnets samvær med den anden forælder. F må efter det oplyste anses for fuldt ud egnet til at tage vare på B og sikre, at hun får en tæt og regelmæssig kontakt med begge forældre, således som hun har krav på. Uanset at det må tillægges betydelig vægt, at B siden efteråret 2018 har boet hos M, der har været B's primære omsorgsperson, finder landsretten, at det på den anførte baggrund vil være bedst for B, at forældremyndigheden tillægges F alene. Forløbet efter byrettens dom, hvor B ikke har været i skole, og hvor B har haft ophold på skiftende adresser sammen med M, der har undladt at besvare henvendelser fra skolen og socialforvaltningen, bestyrker, at F må antages at være den af forældrene, som har den klart bedste evne til at få en fremtidig samværsordning, hvor B har kontakt til begge sine forældre, til at fungere.”